

“Les ideologies han fet molt de mal”

Per al novel·lista, el que compta és la solidaritat amb l'altre

VE DE LA PÀGINA 1

Gràcies a Amparo Sancho, continua Torrent, va poder evitar caure en l'error “dels activistes bons i els policies dolents”. En aquest sentit, l'escriptor valencià, que viu al seu poble i s'entreté jugant a cartes al casino amb els amics de sempre —el contacte amb la gent és essencial, diu—, ressalta que a ell el que li interessa és la qualitat humana de les persones.

També ha mantingut moltes altres converses amb antics policies i exmúsics de bandes musicals. “En aquella època a València, als pobles, tothom tenia algun familiar o amic que formava part d'una banda. Eren l'expressió cultural més important”, afegeix.

Com passa en totes les narracions de Torrent, hi apareixen molts altres personatges, com l'honest comissari de policia Sebastià Piñol o l'expeditiu cap de la brigada politicosocial de la ciutat, Vicente Rodrigo, que investiguen la mort d'una hereva rica, o també el lladre de coll blanc, una vedet anomenada Carol i un negre de Mali, Salif. “Per posar-los la cara m'inspiren en gent que conec, perquè necessite que tinguen gestos, i un rostre que se'm quede”, aclareix Torrent.

En el *Bulevard dels Francesos* també apareix un comunista

que delata quan el torturen. “Et poses a la seua pell i entens la seua feblesa. A mi em torturen i cante fins i tot *La Traviata!*”, exclama Torrent, ressaltant una de les seues figures literàries predilectes, la del traïdor.

“Llegeixes sobre ells i pen-

Ha evitat caure en l'error “dels activistes bons i els policies dolents”

“La figura del traïdor no comprat m'interessa molt”, comenta Torrent

L'autor es confessa “pessimista” però “intenta que cada dia siga una sorpresa”

ses: traïdors?, en absolut! Ells van respondre a la seua ideologia, no pas al seu país de naixença!”, continua, tot citant el que va ser l'assessor artístic de la reina Isabel II, Anthony Blunt, antic espia de la Unió So-

viètica. “La figura del traïdor no comprat m'interessa molt perquè és molt humana”. El delator de la novel·la es troba sense cap “eixida, confessa per salvar la família i per salvar-se la pell. El repudia tothom i només li queda fumar-se un cigarret rere l'altre esperant el dia que algú li pegue un tir”.

Un dels aspectes que Torrent destaca de la novel·la és l'actitud que va tenir el partit comunista amb els maquis. “La lluita ja havia acabat i ells es van trobar sols a la muntanya pensant... què collons fem ara? Es va crear una paranoia tal que els comunistes van executar 18 maquis!”, recorda. “La novel·la planteja que les ideologies han fet molt de mal. L'estalinisme n'és un exemple clar”. Per a Torrent, el que compta no és la ideologia, sinó la solidaritat amb l'altre. “Conec molts delinqüents i tots tenen un codi humà. En canvi, uns altres que jo creia amb ideals no els vull veure ni en pintura”, diu un home que es confessa “un pessimista”, però que s'alça del llit “intentant que cada dia siga una sorpresa. Entre una copa de vi o pastilles opte pel primer”.

Torrent no esquivia preguntes sobre els casos de corrupció que han esclatat els últims mesos. “Si Fèlix Millet es presen-

tara per a president de la Generalitat Valenciana, de segur que guanyaria!”.

L'elecció del narrador en primera persona ha servit a Torrent per a abocar allò del que està fart. “La crisi econòmica ha

colpit la gent d'una manera brutal. No queda bé que diga això, però al meu poble estan patint més les classes mitjanes que les baixes”, explica l'escriptor, finalista del premi Planeta l'any 2004 amb *La vida en l'abisme*.

UN PAÍS DE PARAULES

Quan el somni era la vida

Francesc Calafat

BULEVARD DELS FRANCESOS

Ferran Torrent
Columna Edicions
Barcelona, 2010
404 pàgines

En els darrers temps la història s'ha accelerat tant que ha trastocat profundament la vida dels homes, ja que abans —si més no, ho pensem— entre mort i vida podia passar un període d'història; ara, vivim transportats per dos o més. Aquest és el repte de Ferran Torrent en *Bulevard dels Francesos*. Això es veu en molts personatges, però sobretot en Rafel Puig, que des de República fins a la Transició ha hagut d'engolir gripaus històrics de gran envergadura. En els joves situats en el present, la cosa funciona d'una altra manera, la rapidesa dels canvis i l'afany de viure'ls intensament els fa cremar etapes a la velocitat del vertigen, i ara, escaldats, miren sense bàlsams als ulls.

La novel·la, com diu *monsieur* Milan Kundera, és un gènere camaleònic, amb un estómac a prova de bomba. Un dels seus atractius és jugar amb ingredients dispars i contradictoris. I Ferran Torrent agita en la seua novel·la un còctel explosiu; no és la primera vegada, però el material és més sensible (la tragèdia de la guerra i la postguerra) i l'objectiu és més ambiciós: hi combina conflictes socials i polítics, drames familiars, la lluita clandestina amb policies que fan la feina bruta del règim, amb assassinats i un robatori. A més, emparella per moments un comunista i un lladre de guant blanc, un comissari i un ex-mestre republicà. D'altra banda, integra la descripció de la vida local amb les lleis de la novel·la negra, sense descurar la pinzellada grotesca i d'humor corrosiu quan li convé.

Bulevard dels Francesos gira al voltant de dos eixos temporals. El fil de primer és el conflicte miner d'Astúries de l'any 1962 que

L'escriptor agita en la seua novel·la un còctel explosiu

engrescà els estudiants i els obrers de València a manifestar públicament la seua solidaritat i rebutjar les injustícies del règim. L'autor, per mitjà de les famílies dels joves activistes que dirigeixen la trama (Josep, fill d'un maqui desaparegut, Felo, fill d'un

represaliat, i Teresa, filla de casa bona), pinta un fris polièdric de les circumstàncies, les situacions i les actituds de la València de l'eterna nit de la postguerra. Es mou amb certa comoditat a l'hora de pintar el ritual social, molt petrificat. L'autor no pot fugir-ne, però en la majoria dels casos els salva per la humanitat dels personatges. En les escenes de la vida burgesa, que no en són moltes, no en fa un gra massa, perquè la descripció precisa de les coses ja esdevé per si mateixa una mica grotesca. Els joves activistes, en la seua innocència i inquietud, davant de la prudència habitual, defensen l'èpica d'accions dràstiques per despertar el poble endormiscat, sense preveure'n les conseqüències. Tots ells, com també Rafael Puig, que fa de pare i protector dels germans Puig, i el comissari Piñol, viuen torturats per conflictes interns i morals: com poden interpretar el món que els envolta, què cal fer i com cal actuar. I, malgrat tenir tensions amb la família, aquesta és refugi i pilar del que són.

El segon eix temporal ens situa en l'actualitat. Els personatges viuen el final del viatge iniciat

anys abans. Segons el narrador, Robert Baixaulí, la seua generació s'estimà perquè va ser víctima d'una època d'il·lusions desafortunades. Molts isqueren escaldats per voler viure els deliris de totes les revolucions (socials, sexuals, drogues). Siga com vulga, l'arribada ha sigut un present en què no es pot canviar res i la corrupció marca el ritme de la vida pública. El narrador viu al marge de quasi tot; abans odiava l'univers; ara, l'accepta i va fent. La seua vida es va il·luminar quan va conèixer el Colorado, un *retallaor* obsedit a burlar-se de tot. Durant anys es dedicaren a fotre les autoritats.

Com sempre, el ritme que imposa Ferran Torrent a l'acció és ràpid i, com que *Bulevard dels Francesos* conté una gran diversitat d'elements, llegir la novel·la és instal·lar-se en unes enormes muntanyes russes d'emocions, registres i veus. Potser algú considere que la trama policíaca és el millor ingredient del llibre. No m'atreiria a afirmar-ho, perquè sense la resta seria ben poca cosa. Els personatges de Puig i Piñol, Robert i el Colorado són una mina i l'obra conté moments de gran intensitat i tendresa, com ara els passatges en què els personatges deixen de parlar i ofereixen les mans perquè diguen tot el que els personatges no poden dir. Déu n'hi do.